

Disclosure of interest

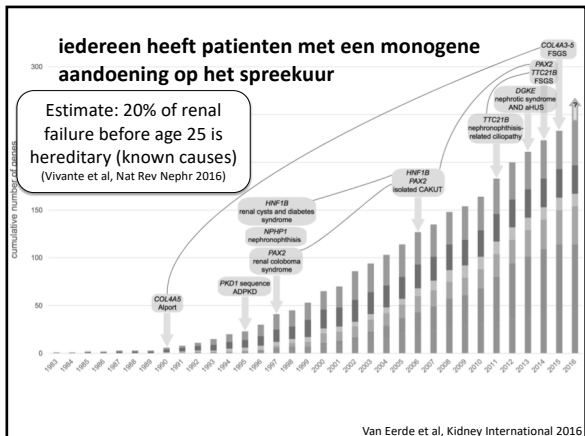
Nothing to disclose

 UMC Utrecht
**NFN Practische handreiking
 Erfelijke Nieraandoeningen en
 Urinewegafwijkingen
 en
 Nefrologische Verwijsindicaties Klinische Genetica**
 Albertien M. van Eerde, MD PhD, clinical geneticist
 UMC Utrecht Expert Centre Hereditary and Congenital Nephrologic and Urologic Disorders
 Member of ERKnet
 Klinische vergadering NFN 20180328 vanEerde@umcutrecht.nl

klinische nefrogenetica anno 2018 is meer dan alleen....

- ADPKD
- superzeldzaam
- kindernefrologie

er kan steeds meer

het veld verandert

Wij bepleiten dat een veel bredere groep artsen diagnostisch DNA-onderzoek gaat aanvragen

position statement vKGN, Medisch Contact 2017

 UMC Utrecht
**Pre-implantation genetic diagnostics (PGD)
 for renal disease: a clinical case and
 the nationwide experience**

Rozemarijn Snoek¹, Christine de Die-Smulders², Klaske Lichtenbelt³, Tri Nguyen¹, Bert van der Zwaag¹, Nine Knoers¹, Maarten Rookmaaker³, Albertien van Eerde^{1*}
1. Department of Medical Genetics, University Medical Center Utrecht / 2. Department of Clinical Genetics, Maastricht UMC+ / 3. Department of Reproductive, University Medical Center Utrecht / 4. Department of Pathology, University Medical Center Utrecht

Hoe ga je daar in de praktijk mee om?

- Wanneer moet je aan een erfelijke oorzaak denken
- Welke mensen willen we diagnosticeren
- Hoe doen we dat
- Wanneer?
- En als we ze diagnosticeren, wat moet er daarna gebeuren
- Welke specialist heeft welke rol in dit proces?

- klinicus practicus richting geven
  - niet met level A evidence
  - wel met suggesties voor best practice

Practische handreiking Erfelijke Nieraandoeningen en Urinewegafwijkingen en Nefrologische Verwijsindicaties Klinische Genetica

2018

Samenstelling

Dr. A.M. van Eerde, klinisch geneticus, UMC Utrecht, vanEerde@umcutrecht.nl
 Dr. M.B. Rookmaaker, Internist-Nefroloog UMC Utrecht
 Drs. R. Sneek, arts-onderzoeker/promovenda nefrogenetica UMC Utrecht

Fotografie

Prof.dr. R.C.M. Hennekam, klinisch geneticus AMC

Kritisch gelezen en van suggesties voorzien door:

Dr. M.H.F. Bongers, klinisch geneticus, Radboudumc
 Dr. M.R. Lilien, kinderneuroloog, UMC Utrecht
 Prof.dr. N.V.A.M. Knoers, klinisch geneticus, UMC Utrecht
 Prof.dr. J.F.M. Wetzels, nefroloog, Radboudumc

potentiele consequenties van een DNA diagnose

- prognose
- behandeling
- diagnostisch nierbiopt
- 'waarom'?
- familieleden:
  - nierdonatie door familielid
  - kans voor (toekomstige) kinderen
  - kans voor rest van familie
  - meer mogelijkheden bij het invullen van kinderwens

10

handreiking gaat bijvoorbeeld over

- wanneer denken aan een erfelijke ziekte
  - naast bekende presentaties
  - denk ook aan nierfalen op jonge leeftijd
  - hoe vaak schenkt u aandacht aan de familie-anamnese
- wanneer iets doen met je verdenking
- balans tussen zelf diagnostisch DNA onderzoek aanvragen en daarvoor verwijzen
  - pretest en posttest counseling
- hoe om te gaan met een bevinding in het grijze gebied
- wanneer NIET zelf DNA onderzoek inzetten
  - presymptomatisch

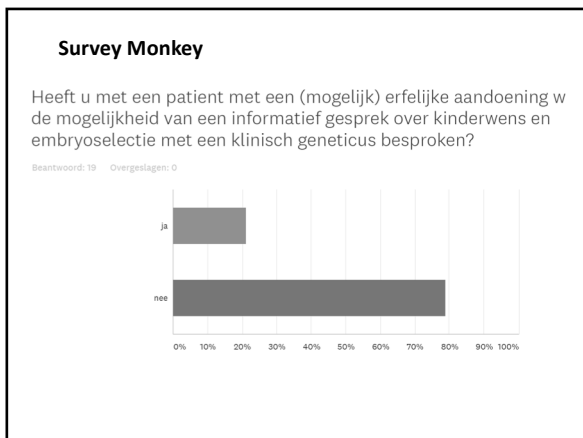
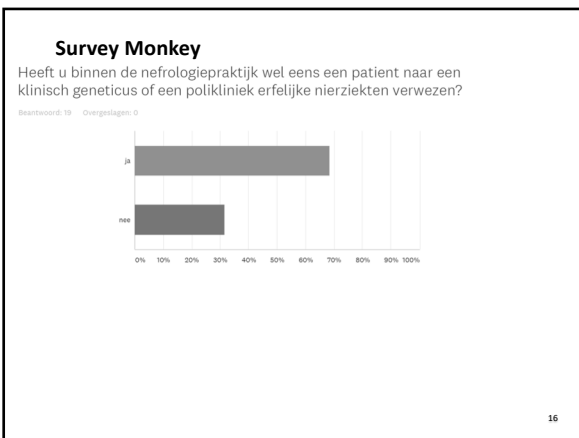
1. Inleiding	4
2. Indelingen van genetische nieraandoeningen	5
2.1 Indeling op basis van overervingspatroon	5
2.2 Indeling op basis van klinische presentatie	6
2.3 Indeling op anatomisch of pathofysiologisch niveau	7
2.4 Conclusie	8
3. Aanleidingen voor (herziening) work-up primaire nieraandoening	8
4. (Familie-)Anamnese	9
5. Lichamelijk onderzoek	10
6. Aanvullend (niet genetisch) onderzoek	11

7. Aanvullend genetisch onderzoek	12
Terminologie	13
7.1 Overwegingen bij zelf aanvragen van genetische diagnostiek door nefroloog ...	13
7.2 Overwegingen om te verwijzen naar een klinisch geneticus voor/vóór het inzetten van aanvullende diagnostiek	14
7.3 Timing van genetische diagnostiek	15
7.4 Logistiek	16
7.5 Kosten	17
7.6 Maatschappelijke aspecten	17

8. Verwijsindicaties.....	18
8.1 Waarheen verwijzen?.....	18
8.2 Verwijsoverlegredenen: nog niet gestelde genetische diagnose bij verdenking genetische nierandoening.....	19
8.3.1 Verwijsredenen: een (door een nefroloog) reeds gestelde (genetische) diagnose.....	20
8.3.2 Verwijsredenen: Uitslagen van genetische diagnostiek die buiten de expertise van de aanvrager vallen.....	21
9. Referenties.....	23
10. Bijlagen.....	25
Bijlage 1 – Monogene en polygene aandoeningen.....	25
Bijlage 2 - Indeling monogene aandoeningen naar belangrijkste manier van presentatie.....	26
Bijlage 3 - Genetische syndromen met niertumoren als kenmerk.....	32
Bijlage 4 - Preimplantatie genetische diagnostiek.....	33
Bijlage 5 – Verder lezen.....	33

Wat er niet (precies) in staat

- leerboek nefrogenetica
- een flowdiagram hoe je dit deel van de zorg **moet** organiseren
- belangrijk:
  - multidisciplinair
  - overleg organiseren (al dan niet ad hoc)
  - expertisecentra met zowel nefroloog-experts als klinisch geneticus-experts kunnen een verbindende rol hebben
  - “netwerkgeneskunde”
  - couleur locale

dank!

Wij zien uit naar uw commentaren

Secție Richtlijnen

8-9 oktober '18 CME
 'how to become your local nephrogenetics expert'
 ERA-EDTA young nephrologists'platform/WGIKD & ERKNET
 Belgrado

contact: vanEerde@umcutrecht.nl

